

KAKTUS

OKTOBER 1975

ÅRG. 10 - NR. 4

KAKTUS

udkommer 4 gange årligt i januar, april, juli og oktober
som medlemsblad for Nordisk Kaktus Selskab.

Redaktion: Kjeld Christiansen, Møllebakken 1, 3400 Hillerød.

Annoncer: Peter Claes Rundblad, Præstehusene 33, 2620 Albertslund.

Tryk: C. Nordlundes Bogtrykkeri, 3400 Hillerød.

Selskabets regnskabsår er fra 1. januar til 31. december. Årskontingent 60 kr. Alle henvendelser vedrørende medlemsskab og adresseændringer bedes rettet til kassereren, Otto Forum Sørensen, Viemosebro 14, 2700 Brønshøj. Giro-nr. 6 57 87 13.

Terminer for indlevering af annoncer og artikler:

Termine für Anzeigen und Artikel:

Terms for ads and articles:

15. februar, 15. maj, 15. august, 15. november

Annoncepris: 1/4 side 150 d. kr. – Preise für Anzeigen: 1/4 Seite 150 d. kr. – Price for ads: 1/4 page 150 d. kr.

Selskabets styrelse:

Formand: Frans Laursen, Midtjyllands Landbo- og Husholdningsskole, 7200 Grindsted, telf. (05) 32 05 02.

Næstformand: Ebbe Skov, Abigaelsvej 18, 2. sal, 5000 Odense.

Sekretær: Finn Ålbæk Madsen, Langedamsvej 11, 5500 Middelfart, telf. (09) 41 28 56.

Kasserer: Otto Forum Sørensen, Viemosebro 14, 2700 Brønshøj, tlf. (02) 94 61 74.

Bibliotekar: Peter Brandt Pedersen, Tårnbygårdsvej 20, 2770 Kastrup, telf. (01) 51 66 06.

Redaktør: Kjeld Christiansen, Møllebakken 1, 3400 Hillerød, telf. (03) 26 21 09.

Redaktionsmedlemmer:

Peter Claes Rundblad, Torbenfeldvej 10, 2700 Brønshøj, telf. (01) 28 25 78.

Cees Rijk van Ravens, Karisveien 122, 2013 Skjetten, Norge.

H. Keil, Dansk Forsamlingshus, Ny Bjernt, 2381 Neuberend/Schleswig, Westdeutschland.

Kredsrepræsentanter:

Jylland: Poul Bach, Hadsundsvej 122, 8900 Randers.

Fyn: Ebbe Dreyer Skov, Abigaelsvej 18, 2. sal, 5000 Odense.

Sjælland: Poul Erik Hansen, Glaciset 31, 2800 Lyngby.

Slesvig: H. J. Müller, 2380 Slesvig, Melkstedtdiek 9.

Norge: Cees Rijk van Ravens, Karisveien 122, 2013 Skjetten, Norge.

Forsidebillede: *Euphorbia pugniformis* Boiss. fra Kapprovinsen i Sydafrika er en plante, som når den står med sine mange gule og vellugtende blomster, er en pryd for enhver samling. Den volder ikke de store problemer med hensyn til pasning, når man blot husker, at den ikke bør overvintres for koldt. En minimumstemperatur på 10 grader er passende. Fotograferet af Kjeld Christiansen i egen samling.

Natur og kultur - 2

Cees Rijk van Ravens

Kaktusfrukter utgjør en egen betagende verden, som kan sies å være av en bisarr skjønnhet. De smykker våre planter over kortere eller lengere tid, mens frøene modner innenfor farvesprakende fruktskall. Frøantallet, som den enkelte frukt kan inneholde, er naturligvis høyst varierende, alt etter art og slekt. For eks. inneholder de relativt store, oppblåste frukter til *Islaya* artene som regel noen ganske få frø. Derimot har de langt mindre, bærliknende *Mammilaria* frukter et frøinnhold som varierer fra ca. 30 til 100 frø. Hos *Echinocactus* kan frøtallet ligge op til flere hundre pr. frukt. Og en av de virkelig store frøprodusenter er nok *Selenicereus grandiflorus* – Kupper berettet at en enkel frukt av arten viste seg å innholde 50.000 frø! Det må følgelig bli ufattelige mengder frø, som bestemte kaktus kan produsere årlig. Det foreligger da også beregninger som kan illustrere dette. Et enkelt velvokst eksemplar av *Carnegiea gigantea*, vil under normale omstendigheter produsere en halv million frø årlig. Når en er kjent med, at disse kjempekaktus blir mellom 150 og 300 år gamle, kan en selv regne ut hvor mange millioner frø det blir – produsert i plantens livstid!

Etter at kaktusfrukten har modnet, vil den etterhvert tørke inn. Den revner åpen eller løsner fra planten, slik at frøene før eller siden slippes fri. Nå kan en saktens undre seg over hvor det blir av alle frøene. Og her må en uten videre regne med at enorme mengder, ja den største prosentdel av frøene går tapt og til grunne ute i naturen. De forsvinner i mage-sekkene til de forskjellige dyrearter på stedet, eller blir liggende på overflaten hvor de forvitres til støv. Under lykkelige omstendigheter – i de tilfeller der frø havner mellom steiner og grus, i fjellsprekker, eller der de blir liggende beskyttet av gress og annen vegetasjon – er det noen små muligheter for at frøene senere kan spire. Ute i naturen er det selvfølgelig faktorer som bevirker spredning av frøene. Vind

kan blåse frøene bort fra morsplanten, men også dyr, bl. a. fugler, kan bidra til spredningen. Regnvann er et annet viktig transportmiddel. I mange egner der kaktus er hjemmehørende, kommer nedbøren ofte i form at kortvarige, men meget kraftige byger. Når for eks. overflatevannet har deponert et frø på et beskyttet sted, kan det bli liggende der i lang tid. De fleste kaktusfrø gjennomgår da en ettermodningstid, som varer fra 6 til 12 måneder. Inne i frøet er det forøvrig et stoff som hindrer at frøet uten videre spirer – stoffets bremsende effekt på spiringen blir opphevet av en kemisk reaksjon når vann har trengt igjennom frøskallet.

Selve frøskallet – frøets testa – er imidlertid meget hårdt. Fuktighet vil ikke utenvidere trenge igjennom skallet, dette skal også modnes, d.v.s. gå gjennom en slags nedbrytningsprosess. Her er det bl. a. de ekstreme temperatursvingninger mellom dag og natt, og for endel frøarters vedkommende noen frostperioder som bevirker at fuktighet til slutt trenger igjennom. Klaffer alt m.h.t. de rette forhold, fuktighet og temperatur, vil frøet spire ... og utallige farer vil så true de vergeløse små kimplanter.

Det foreligger ingen beretninger fra forskere eller innsamlere som har kommet over områder der det ble oppdaget et antall ukers- eller måneders gamle kaktus-frøplanter. Tvertimot, det blir ofte sakt at man uten resultater har vært på jakt etter disse eller ungplanter. Den østerikse samler Gersard Frank beretter at han fant 80 cm. høye planter av arten *Copiapoa cinera* på sin reise i Syd Amerika. Disse plantene bar på både blomster og modne frukter samtidig. Frank klarte imidlertid ikke å finne en eneste ungplante, og han kunne forsåvitt heller ikke forestille seg hvordan frø kunne spire der ute i den regnløse ørken ... Først da Frank hadde ryddet unna en hel mengde steiner omkring en gruppe av disse *Copiapoa*'s, fant han løsningen på mysteriet;

Ut fra dypet kom det opp meget tynne Cereus-lignende ungplanter – som nok ville ha trengt mange år, for de hadde nådd frem til det nådeløse sollyset!

Når vi ønsker å formere kaktus av frø har det ingen hensikt å forsøke å etterligne de naturlige forhold. I seg selv er dette en umulighet, og dessuten, vi ønsker jo nettopp å få noen planter opp av frøet! Derfor bestemmer vi oss for et egnet sustrat som holder på fuktighet og er fattig på organiske stoffer. Vi arbeider oss frem til optimale forhold med hensyn til

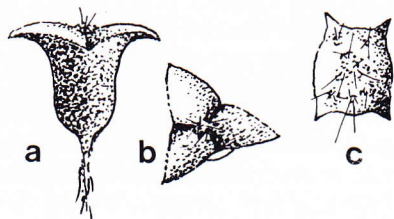

Fig. 1: a og b – tre uker gamle frøplanter av *Eriocereus martinii*. a) Normal frøplante, sett forfra. b) en frøplante med 3 kimblad, sett ovenfra. c) En *Cleistocactus smaragdiflorus*, 5–6 uker gammel, med 4 kimblad, sett ovenfra.

luftfuktighet og lys, og vi velger og regulerer temperaturen, som for de fleste arter er gunstigst når den ligger mellom 25 og 30° C. De som skall så for første gang – og de som hittil har blitt skuffet over de første resultatene – kan tilrådes å velge frø av mindre vanskelige arter, for eks.: *Notocactus*, *Gymnocalycium*, *Lobivia*, *Mammillaria* og de fleste *Cereus* arter (pode-underlag!). I literaturen, bl. a. i tidligere numre av »KAKTUS«, finner en beskrevet fremgangsmåte ved frøformering – en rekke ulike metoder! Enkelte av disse kan virke kompliserte, tidskrevende, eller avskrekkende med hensyn til medførende utgifter til utstyr. Derfor skall det være sagt, her og nu, at det hittil *ikke* har vært lansert noen patent oppskrift, som garanterer optimale resultater! Mens denne artikkelen befant seg ennu på plan-stadiet, stilte jeg meg selv følgende spørsmål angående frøformering av kaktus: »Hvor enkelt kan det gjøres?« Jeg besluttet å sette igang med to forsøk som *ikke* skulle medføre bruk av undervarme, sterilisering av substrat, forhåndsbehandling av frøene – og uten å ta frem min thermostatstyrte kuvøse som jeg vanligvis bruker.

Første forsøk gikk utpå å følge noenlunde samme fremgangsmåte som når en sår sommerblomster til haven eller varandakassen... Til dette bruk er det forskjellige »mini-drivhus« i handelen. Disse består av en enkel, rektangulær plastskål med passende glassklart plastlokk. Et slikt et hadde jeg fra før. Til samme bruk er det et torvprodukt i handelen, små brikketter under varemerket »Jiffy-7«. Disse består av sammenpresset spagnumtorv som vil svulle opp til en høyde på 5–6 cm. når de blir plassert i en Jiffy merket med arts og slektsnavn. 23 Arter spirte og kom opp. Av 5 frø av arten *Cleistocactus smaragdiflorus* var det 3 som spirte – altså, en spiring på 60 %. Noen andre resultater: *Lobivia incaica* – spiring 10 %, *Lob. densispina* var. og *Aylostera kupperiana* (3 år gammelt frø) – spiring 65 %, *Weingartia bediniana* og *Gymnocal. ochterenia* – spiring 35 %, *Setiechinopsis miribellis* – spiring 60 %, *Notocact. buiningii* – spiring 84 %. Problemet viste seg å bli formeringssvamp og algevekst, som resulterte i at nok endel frøplanter gikk tapt. Dog, 3 måneder senere var det likevel 192 frøplanter som sto igjen i Jiffy'ene. For

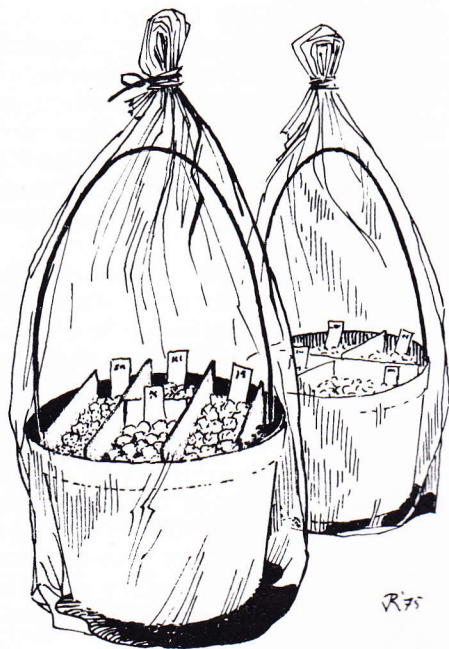

Fig. II: En både enkel og effektiv metode til å frøformere kaktus – en slipper å tenke på vanning i uker! Se teksten.

ordens skyld; temperaturen i mini-drivhuset den første måneden, var lik temperaturene i det værelse den sto i – mellom $17\frac{1}{2}^{\circ}$ og $21\frac{1}{2}^{\circ}$ om natten, og mellom 23° og 31° C om dagen. Forøvrig medførte dette forsøk noen små overraskelser – se fig. I. Som kjent har alle kaktuskimplanter normalt kun 2 kimblad. 2 av 16 kimplanter av arten *E. martinii* kom frem med 3 kimblader hver. Og 1 kimplante av *C. smaragdiflorus* overrasket med 4 kimblad!

Når det gjelder det andre forsøket, ble inspirasjonen og fremgangsmåten hentet fra noen artikler – bl. a. publisert i »SUCCULENTA«. Det ble laget en blanding av 70 % utvasket sand og 30 % almindelig blomsterjord, som i følge deklarasjonen på forpakningen var sterilisert ved dampning. 2 plastpoter ble fylt med denne blanding – se fig II. Av et stykke galvanisert jerntråd ble det laget 2 bøyler, tråd-endene ble stukket ned langs pottenes innside. Etter oppdeling av overflaten med stive plaststrimler kunne 8 frøarter bli sådd ut – i alt 112 frø. Pottene ble deretter plassert i en plastpose med litt avkokt vann – så meget at såjorden ble godt gjennomfuktet, og bare litt vann sto igjen i posene til slutt. Så kunne posene bli trukket over jernbøyerne, og begge ble lukket tett igjen med gummistrikker. Slik ble de oppstilt i nærheten av vinduet, uten at sollyset kunne treffe posene direkte. Samtlige 8 arter kom opp og etter 3 måneder sto det 73 frøplanter i god vekst. Metoden virker godt, og fordelene er bl. a. at fuktigheten ikke kan slippe ut men sirkulerer. Av ulempene må nevnes at plastposen dugges ned på innsiden – noe som kan gjøre det vanskelig å følge spiringforløpet og føre kontroll med eventuelle skadelige svamper. Allikevel tør jeg utenvidere anbefale sistnevnte metode. Og forøvrig: Da jeg sist i august var i Werkendam hos den ikke helt ukjente Huib van Donkelaar, kunne jeg registrere at det sto hundrevis av plastposer i en av hans drivhus, med poter fulle av sukkulenter- og kaktusfrøplanter.

Uansett hvilken fremgangsmåte, eller hvilken metode er nu følger, bør en nok huske følgende: *Problemet er ikke å få kaktusfrø til å spire, kunsten består i å følge arbeidet godt opp etterpå!* Og med dette ønsker jeg alle lykke til.

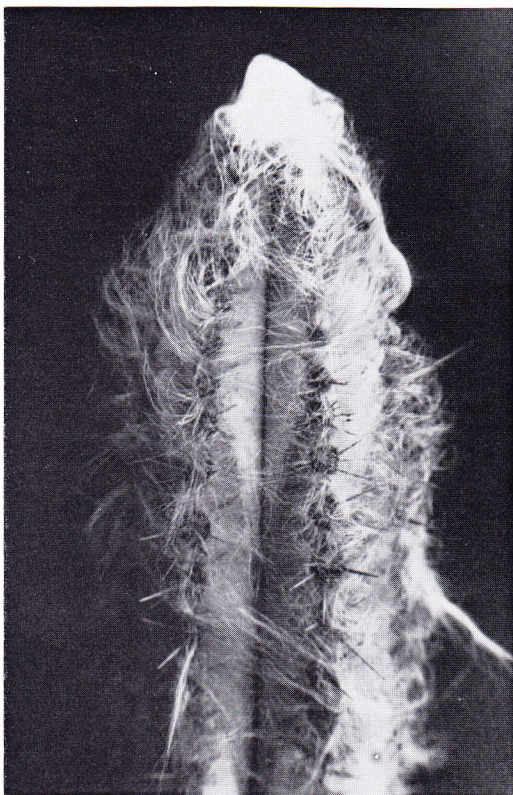
Karisveien 122

2013 – SKJETTEN, Norge

Pilosocereus glaucobrosus Werd.

Underslægt: *Pilocereus* – areolhår forefindes.

Blomstringszonen uden børstetorne.

Forgrening moderat, oprejt-busket. Skuddene slanke og indt. 7 cm tykke. Lyseblå rim. Areolene oppe i toppen med indt. 4 cm lang, hvid uld, med hvidgrå filt. I blomstringsregionen med indt. 3 cm lange hår. Blomsten til 5,5 cm lange. Petalerne rosa til hvidlige.

Hjemsted: Brasilien (Bahia de Espinhaco, nær Morro Chapeo).

Müller.

Overs.: Keil.

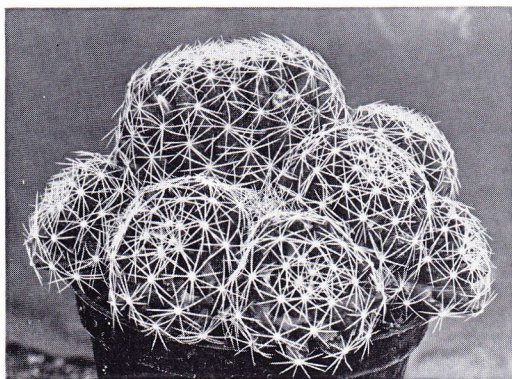

Vindues- karmens planter

Problemer vedrørende held eller ikke held med at dyrke kaktus og sukkulenter i vindueskarmen bunder ofte i valget af arter, som egner sig hertil. Vi vil derfor som en fast rubrik i bladet bringe omtale af arter, som vi ved, med held kan dyrkes i vindueskarmen.

Rebutia senilis var. *aurescens* Backbg. er en plante fra det nordlige Argentina. Som de fleste rebutier byder den ikke på de store problemer med hensyn til pasning, når man blot husker at holde igen med vandingen i dens hvileperioder, som er om vinteren og den egentlige højsommer-tid. Den nævnte art har forholdsvis store, tegl-stensrøde blomster.

Mammillaria decipiens Scheidf. tidligere under slægtsnavnet *Dolichothele*. Planten på billedet står i en 9 cm potte og er således et pænt, vel-voksnet eksemplar, men kan ved yderligere si-deskud brede sig til en endnu større klump. Blomsterne er som hos mange mammillarier lille,

Øverst:
Hamatocactus
setispinus

I midten:
Mammillaria
decipiens

Nederst:
Rebutia senilis
var. *aurescens*

Øverst:
Pleiospilos beaufortensis

I midten:
Crassula falcata

Nederst:
Echeveria derecena

1½–2 cm lang, hvid med et rødligt bånd på undersiden.

Hamatocactus setispinus (Engelm.) Br. og R. fra nordlige Mexico og Texas er en yderst taknemlig plante at have med at gøre. For en del år siden tog jeg frø af mine egne planter, og en del af de planter, som kom ud deraf forærede jeg bort. Hver sommer får jeg begejstrede meldinger om, hvor smukt de blomstrer i de pågældendes vindueskarme. Planten kan blive 8–10 cm tyk og noget højere. Blomsten fremkommer i plantens top og er indtil 7 cm lang tragtformet. Den er silkeskinnende gul med rød bund.

Pleiospilos beaufortensis L. Bol. hjemmehørende i Kaplandet, Sydafrika. Slægten *Pleiospilos* hører til de såkaldte højsukkulente mesembryanther. Den afbildede plante ses at have meget kødfulde bladpar, hvis farve er grå til olivengrøn med mørkere pletter. Derved er planten godt kamufleret, når den vokser mellem granitbrokker. Planten står hos mig i en 11 cm potte i god, sandblandet jord. Den blomstrer villigt hen på eftersommeren med sine store, gule og vellugtende blomster.

Crassula falcata Wendl. tidligere *Rochea falcata*, fra det østlige Kapland i Sydafrika, er en plante, som kan fylde gevaldigt i vindueskarmen. Den kan godt lide en næringsrig jord og rigelig vanding i vækstperioden. Jeg har selv en sådan plante i min sydvendte vindueskarm. Den blomstrede i oktober-november med sin store blomsterstand med masser af små, koralrøde

vellugtende blomster. Igen i juni-juli blomstrede den for at slutte med endnu en blomsterstand i august.

Echeveria derecena. Slægten *Echeveria* har tidligere været omtalt her i bladet (jan. 74), men der er så mange smukke planter i denne slægt, at jeg synes, den bør være repræsenteret. Dertil

kommer, at de fleste arter i denne slægt byder på meget små vanskeligheder, hvad angår kultur. Dog kan det måske være et problem at skaffe den et tilstrækkeligt køligt og lyst overvintringssted. Vort billede viser en ung plante i en 8 cm potte. Dens fint formede roset er grålig-hvid med et svagt rødligt skær.

Hvordan blomstrer den?

Enhver kaktusblomst er et lille vidunder. En sol-sommer, som vi har oplevet i 1975, har vel for alle samlere bragt blomster ud over det sædvanlige, d.v.s. blomster på planter, der ellers ikke er så blomstervillige. Særlig opmærksomhed henledes dog til de kaktusplanter, der er førstegangsblomstrende, og af disse skal der præsenteres nogle af min samling her i Ny Bjernt, da man må gå ud fra, at blomsterne ikke er kendt af en større kreds.

Haageocereus ambiguus

var en mindre import-plante, der i 1969 blev tilsendt af den sympatiske Ebner, Svejts. Den udmærker sig ved karftige, spydagtige midertorne, der tildels er nedadvendte. Da den hører til den »krybende« slags inden for *Haageocereus*, var der i 1974 med 40 cm højde tegn på knopper. De kom så sent på efteråret, at de ikke nåede at udvikle sig. Straks i dette forår tog planten fat at vokse. Ved 45 cm højde satte den i juli påny 3 knopper, der blev – takket være det gunstige sommervejr – gennemført til blomster. Nu blev det spændende, for i »Backebergs Lexikon« er intet nævnt om blomsterfarven. Selve blomsterknoppen, 6–8 cm lang, så meget mørk ud. Imidlertid blev blomsten *hvid*. Som natblomstrende åbner den dog allerede rettidigt om eftermiddagen. Næste morgen er blomsten begyndt at visne.

Samaipaticereus corroanus

er en grøn, tre eller firekantet, tyndere kulturplante. For nogle år siden dukkede den op i Schleipfers planteliste – i et år. Planten har tillagt tre til fire skud, op til 1 m høje. Til trods for, at planten er sjælden at se i samlingerne, er den ingenlunde vanskelig, den vokser jævnt om sommeren, og har haft en lys, omend

kølig vinterplads. Indtil sidst i juli frembragte den 5–6 blomster. De er egentlig – i forhold til planten – af liden størrelse, nemlig ca. 5–6 cm lange, virker en smule sammentrykte, de er hvide og også natblomstrende. Der findes et billede af den i »Backebergs Lexikon«.

Gymnocalycium achirasense

er en relativ ny plante, der er iøjnefaldende ved sin korte, meget kraftige tornedragt. Åbenbart er den ikke så blomstervillig, som man ellers kender det fra mange andre *Gymno*'er. En blomst blev det til, 4–5 cm lang, og farven var en mæt cyclamefarve!

Gymnocalycium chiquitanum

har en blomst af sjælden oplevelse, Backeberg bruger i sit leksikon 7 linier til at beskrive blomsten! Helhedsindtrykket er en lys laksefarve, men de ydre og indre blomsterblade fremviser både mørkepurpur og rosabrune farvetoner, mens svælget går over i magenta. Planten bør – da den har en meget sart grøn epidermis – altid holdes i halvskygge.

Thelocactus nidulans

er der sikkert flere læsere, der har haft i blomst, men her havde den oven i den opgivne hvid-gulige blomsterfarve en sart lyserød tone, der ikke var til at overse.

Eriocactus waresii og *magnificus*

den første en import fra Månedalen, den anden en kulturplante »reddet« ud af et af Slesvigs varehuse. Begge omgående sat på en plads i væksthuse med de mest optimale betingelser, d.v.s. i solen tæt under taget. Begge planter belønnede dette med flere smukke gule blomster, der synes at være holdbare i hvert fald i 4–5 dage. Men også uden blomster er planterne en fornøjelse at se på.

Lobivia zecheri v. *fungiflora*

hører også til berigelserne inden for nyfundene, planten stammer fra Köhres i 1974. Blomsterne er meget smukke, ca. 4–5 cm lange, ret bredt åbende, farven er det blødeste lilla-rødt, man kan tænke sig.

Pyrrhocactus bulbocalyx

har en citrongul blomst, der dog hindres i at åbne sig fuldtud af de tætte lange torne i toppen. Afbildning af denne blomst også i »Backebergs Kaktteenlexikon«.

Mamillaria ortegae

er en grøn plante. 4 korsstående randtorne, uden midtertorn. Backeberg skriver, at blomsten er rødlig – med spørgsmålstegn!

Blomsterne, der møder i hel krans i toppen, nærmer sig stærkt det violette, og denne farve står i særegen kontrast til plantens grønhed.

Pseudomamillaria kraehenbuehlii Krainz

kom for nogle år siden i handelen som Mam. alpina. Det stod dog snart klart, at den sorterede under Dolichothele, men da Krainz så foretog beskrivelsen, blev det til ovenstående navn. Den er værd at gøre opmærksom på, fordi den er rødblomstrende. Jeg føjer til for egen regning: den ligner en rødblomstrende Dolichothele baumii.

Dette er nogle af mine førstegangsblomstrende, der her præsenteres. Selv om der var flere, så håber jeg med disse at have bidraget lidt til det evigt tilbagevendende spørgsmål mellem kaktusvenner, nemlig: »Hvordan blomstrer den?«

NB: Den tidl. omtalte kaktus, der genskabte sin tornedragt, kom med 2 blomster, så nu ved vi, at det er en Echinopsis kermesina.

Hans Keil.

Vær på vagt mod skadedyr!

De fleste begyndere, især de der ikke har andre mere erfarne til at vejlede sig, får meget nemt slæbt mængder af skadedyr, uldlus og rodlus, med hjem til sin plantesamling, hvor de kan gøre ubodelig skade. Blot køb af én befængt plante er nok til at inficere alle ens planter, derfor her nogle enkelte råd, der altid bør følges.

Jeg er selv blevet klog af skade, i mit lille drivhus myldrede det pludselig med uldlus, alle mine kaktus blev omhyggeligt gået igennem med pincet, pensel og diverse sprøjtemidler, men stadig blev der ved at komme nye uldlus til. Da opdagede jeg, at en vinranke, der løb under drivhustaget var storleverandør af de kedelige småfyre og grunden til, de så sent blev opdaget i vinen, var at lusene havde gemt sig i de næsten modne vindrueklaser. Bag den pæne overflade bærrene dannede, var det hele en væmmelig fedtet klækkeanstalt for uldlus, og der var kun et at gøre, klippe klaserne af og kassere dem. – Det kostede mange ugers arbejde at slippe helt af med lusene, men siden

den oplevelse er alle nye planter blevet meget omhyggeligt eftersat for uvedkommende gæster.

Derfor, gå alle nye planter omhyggeligt efter, se i alle småkroge om der sidder ubudne gæster. Uldlus, der har dannet deres hvide spind, er lette at opdage, værre er de nyklækkede unger at få øje på, de er ganske små og af udseende grålige, og de bevæger sig ugerne eller meget langsomt. Hold derfor helst planten isoleret eller i god afstand fra den øvrige samling i nogle uger, så lusene kan vokse til og dermed blive lettere at opdage. – Et udmærket middel til rensning af sådanne under observation værende planter, er halvt sprit og halvt vand, dette middel påføres de steder lusene befinder sig på ved hjælp af en blød pensel. Spritten opløser lusenes voksagtige beskyttelse og dræber dyret.

Rodlusene, der som navnet siger, lever på og af planternes rødder, kan fuldstændigt ødelægge en plante, uden at man bliver opmærksom på deres tilstedeværelse. Derfor gør det

til en fast regel, hver gang en ny plante hjembringes, at slå den ud af sin potte og se, hvad der gemmer sig under jorden. Rodlusene er små, kun få millimeter store men dog synlige uden lup, hvidgrå og lidt mere bevægelige end udlusene. Men lad os nu se, hvad der sker, når vi slår planten ud af sin potte.

Falder al jorden af planten med det samme, og det viser sig, at planten kun har få eller ingen rødder, vaskes den helt ren i lunkent vand, undersøges for rod- og udlus på de få tilbageblevne rødder, bades eller pudres med et i handelen værende middel mod skadedyr, behandles derefter som stikling, d.v.s. anbringes i ny jord i en renvasket potte, douches dagligt til nye rødder er observeret og vandes derefter forsigtigt i begyndelsen.

Er potteklumpen pænt sammenhængende men med små hvide, uldagtige samlinger her og der, er der næsten med sikkerhed rod- og udlus på færde. Kras let i de små samlinger og se efter om der er lus at se. Er der kun en enkelt lille uldtot, kan man kradse området rent med en kniv eller skalpel, hvorefter man pudrer omhyggeligt med et gængs middel mod skadedyr, f. eks. Kill-It. Derefter sættes planten tilbage i sin omhyggeligt rengjorte potte og holdes under observation en tid fremover, idet man med jævne mellemrum, ca. en gang om ugen, tager den ud af potten for at se om nye angreb er i gang. Først efter tre eller fire uger uden nye angreb overlades planten til samlingen.

Viser det sig ved potteudslagningen, at hele rodklumpen er myldrende af rod- og udlus på overfladen, mens rodklumpen ellers er fast og rodfyldt, kvier man sig måske ved en total udvaskning af al jord, og kan da prøve en behandling, jeg selv med held har udført. Det drejede sig om et kraftigt eksemplar af *Mammillaria colonensis* med et godt rodnet men med rod- og udlus på ydersiden af den optagne rodklump. – Hermed følger nogle uddrag af min journal:

28-6. *Mam. colonensis*, tæt befængt med rod- og udlus. Hele planten med potte nedsat i en Lindasectopløsning (20 cm² til 2 liter vnd) i 10 minutter.

5-7. *Mam. colonensis* undersøgt for rod- og udlus, mange levende, ny kur, denne gang dog kun gennemvandet med Lindasectopløsning.

12-7. *Mam. colonensis* atter gennemvandet med Lindasectopløsning.

18-7. *Mam. colonensis* atter undersøgt for rod-

og udlus, rødderne pæne, ingen rod- og udlus. Rødderne pudret med Kill-It, planten sat i en lidt større potte med lidt ny jord. – –

Efter denne kur var rod- og udlusene udryddet fra min *Mammillaria* og den er i årene efter blevet en flot plante, og den har ikke haft mén af behandlingen.

Alle nye planter og disses eventuelle behandlinger bør altid indføres i en lille bog, så man kan følge behandlingens gang, se hvad man har brugt af hjælpemidler, og hvad der har haft den bedste og sikreste virkning.

Otto Forum Sørensen,
Viemosebro 14,
2700 Brønshøj.

BØGER OG TIDSSKRIFTER

Kaktuskalender 1976

På foranledning af det tyske kaktusselskab er et tysk trykkeri gået i gang med forberedelser til en kaktuskalender, der får 12 udsøgte kaktus og andre sukkulenter som motiver. Format 24 x 34 cm. Motiverne har ikke været benyttet før. Man håber således at kunne imødekomme mange kaktusvenners ønske, enten at erhverve en kalender til eget brug el. som gave (jul). Kalenderens pris er 8.85 DM, og bestillingerne kan sendes direkte til: Druckerei Steinhart D-782 Titisee – Neustadt, Postfach 1105. Foretrækker man derimod assistance og betaling i kroner, så *send bestillingen sammen med 24,- kr (på international postanvisning) til undertegnede (se nøjagtig adresse foran i bladet) inden 20. oktober 1975.*

De 24,- kr. inkluderer: kalenderens pris, specialkonvolut og tilsendelsesporto. De således bestilte kalendere håber jeg så at kunne ekspedere i god tid inden jul 75.

Hans Keil.

Jeg skal gerne påtage mig at hjælpe medlemmer med at tegne abonnementer og skaffe bøger fra udlandet. Blot lige en lille bemærkning. Vedlæg venligst svarporto, og vær venlig i de tilfælde hvor jeg lægger beløbet ud, at betale mig rimeligt hurtigt, når jeg sender regningen. Tak.

Peter Brandt Pedersen,
Tårnbygårdsvej 20,
2770 Kastrup

POLY-, = 1) mange-, fler-, 2) meget-.
 POLYADELPHUS, A, UM, = flerknippet,
 med de indbyrdes sammenvoksede støvtråde i
 3 eller flere bundter.
 POLYANDRUS, A, UM, = mangehannet,
 med 20 eller flere støvdragere.
 POLYANTHEMUS, A, UM, = mange-
 blomstret.
 POLYCARPUS, A, UM, = 1) mangefrøet.
 2) bærende frø, frugt i flere år.
 POLYCHROMUS, A, UM, = 1) mangefarvet.
 2) rigt, stærkt farvet.
 POLYGAMUS, A, UM, = flerbo.
 POLYODON, = mangetandet.
 POLYSPILUS, A, UM, = mangeplettet.
 POLYSTICTUS, A, UM, = mangeprikket.
 POLUTHELE, = med mange bryst- eller
 brystvorteformede fremragninger.
 POMIFORMIS, E, = æbleformet.
 PONDEROSUS, A, UM, - vægtig.
 PORCINUS, A, UM, = tjenlig til svineføde.
 PORFIRIA, = (Cactaceæ) hørende til
 Mammillaria.
 POROPHYLLUS, A, UM, = porebladet.
 POROSUS, A, UM, = porøs, hullet.
 PORPHYREUS, A, UM, = purpurfarvet.
 PORRECTUS, A, UM, = udstrakt, frem-
 strakt.
 PORREFOLIUS, A, UM, = med porrelignende
 blade.
 PORRIGENS, = bredende sig.
 PORTORICENSIS, IS = fra Puerto Rico.
 PORTULACEUS, A, UM = lignende en
 Portulaca, slægten Portulaca er navngivet af
 Pliny, men navnets betydning er usikker.
 POSELGERI, = efter kaktusforskeren: Dr. H.
 Poselger.
 POTAMOPHILUS, A, UM = voksende ved
 floder.
 POTOSINUS = fra Potosi, Mexico.
 PRÆ = 1) foran, 2) fremfor
 PRÆALTUS, A, UM = særdeles høj.
 PRÆCLARUS, A, UM = meget lys.
 PRÆCOX, = tidlig.
 PRÆGNANS = saftfuld, bugnende.
 PRÆMORSUS, A, UM = afbidt, om jord-
 stængelen, der ser ud som om den er afnavet,
 der hvor de ældre dele er døde.
 PRÆNITENS, = overstrålende.
 PRÆSTANS = fortrinlig.
 PRÆTEXTUS, A, UM = med borter,
 bræmmet.
 PRÆVALENS, = fremherskende.

PRASINATUS, A, UM = med lysegrønne
 dele.
 PRASINUS, A, UM = løggrøn.
 PRATENSIS, E = voksende på enge.
 PRAVUS, A, UM = skæv, krum.
 PRECATORIUS, A, UM = en der beder,
 frøene af Abrus p. anvendes til rosenkranse.
 PRENANS = hængende.
 PRENSUS, A, UM = gribe, holde fast.
 PRETIOSUS, A, UM = fortrinlig.
 PRETORIENSIS, IS = fra Prætoria.
 PRIMAÆVUS, A, UM = meget ung, i sit livs
 morgen.
 PRIMARIUS, A, UM = 1) den første, 2) den
 vigtigste.
 PRIMIFORMIS, IS = den oprindelige form,
 original.
 PRIMIGENIUS, A, UM = den første,
 primitiv.
 PRIMORIS, IS = den første del.
 PRINCEPS = 1) den anseligste, 2) den første.
 PRINGLEI, = efter finderens af mammillaria
 p., Pringle.
 PRIONOCHILUS, A, UM = med savtakket
 læbe.
 PRIONOPHYLLUS, A, UM = med savtak-
 kede blade.
 PRISMATICUS, A, UM = af form som en
 kantet søjle.
 PROBOSCIDEUS, A, UM = form som en ele-
 fantsnabel.
 PROCERUS, A, UM = knejsende.
 PROCUMBENS = langs jorden liggende.
 PROCURRENS = fremragende, udløbende.
 PRODUCTUS, A, UM = forlænget, om dele,
 der er trådt frem over deres sædvanlige
 grænse.
 PROFUSUS, A, UM = overhængende, ud-
 strakt.
 PROJECTUS, A, UM = fremstående.
 PROLIFER, A, UM = topspirende er en
 plante, hvis blomster helt eller delvis er om-
 dannet til vegetative skud. Ofte er det en følge
 af misdannelse.
 PROLIFICUS, A, UM = formerende sig ved
 yngleknopper.
 PROLONGATUS, A, UM = forlænget.
 PROMINENS, = fremragende.
 PROMISCUUS, A, UM = fælles, blandet.
 PROMISSUS, A, UM = langt nedhængende,
 lang.
 PROPENDENS, = nedhængende.
 PROPINQUUS, A, UM = beslægtet.

PROSGIUS, A, UM = nær jorden.
 PROSTRATUS, A, UM = krybende, nedliggende.
 PROTENSUS, A, UM = fremstrakt.
 PROTRACTUS, A, UM = forlænget.
 PROTUBERANS, = opsvulmet.
 PROTUMIDUS, A, UM = fortil opsvulmet.
 PROXIMUS, A, UM = den nærmeste eller meget nær.
 PRUINATUS, A, UM = dugget, dækket med et meget fint støv, hvis enkelte korn ikke er adskilte.
 PRURIENS = kløende, forsynet med stive hår, der let brækker af og trænger ind i huden og frembringer kløe.
 PSAMMITIS- og PSAMMO- = sandet, voksende på sandede steder.
 PSEUDO- = falsk, uægte.
 PSEUDOEPOSTOA = Cactaceae.
 PSEUDOLOBIVIA = Cactaceae.
 PSEUDORPHISALIS = Cactaceae, fik navnet falsk Rhipsalis, da den lignede denne uden dog at være identisk.
 PSIL- = nøgen, bar.
 PSILOPHYLLUS, A, UM = glatbladet.
 PSILOSTACHYS, A, UM = med nøgent aks.
 PSILOTUM, I = næsten bladløs.
 PSITTACINUS, A, UM = gulgrøn.
 PTERANTHUS, A, UM = fjerblomstret.
 PTERO- = fjer-, vinge-.
 PTEROACTUS, I = Cactaceae, hentyder til de vingede frø.
 PTERUS, A, UM = vinget.
 PUBENS = dunhåret.
 PUBERULUS, A, UM = svagt eller kort dunhåret.
 PUBESCENS = dunhåret.
 PUBIGER, A, UM = dunhåret.
 PUCARENSIS = efter standplads i Peru.
 PUGIONIFORMIS, E = dolkformet.
 PULCHELLUS, A, UM = smuk.
 PULCHER, CHRA, CHRUM, = smuk.
 PULLUS, A, UM = sortbrun eller mørk rødbrun.
 PULQUINENSIS = fra Pulquiana, Bolivia.
 PUMILUS, A, UM = dværgagtig, lav.
 PUNCTATUS, A, UM = prikket.
 PUNGENS, = 1) prikket, 2) stikkende.
 PUNECEUS, A, UM = purpurrød.
 PURGANS = rensende, afførende.
 PURPURASCENS = purpuragtig.
 PUQUIENSIS = fra Puquio dalen, Peru.
 PURPUREUS, A, UM = purpurrød.

PURUS, A, UM = ren, ensartet.
 PUSILLUS, A, UM = lille, ubetydelig.
 PUSTULATUS og -LOSUS, A, UM = vablet, fregnet.
 PUTOR = stærkt lugtende.
 PUTENS = stinkende.
 PYCN- og PYCNO = tæt-.
 PYELODES = med fordybning som et trug.
 PYGMÆUS, A, UM = dværgagtig.
 PYRAMIDALIS, E = pyramideformet.
 PYRIFORMIS = pæreformet.
 PYRACANTHUS = med ildrøde nåle.
 PYRRHO- = ildrød-.
 PYRRHOACTUS, I = Cactaceae, blomsterne er ildrøde.
 PYXIDATUS, A, UM = bægerformet, krukkeformet.

Q

QUADRANGULUS, A, UM = firkantet.
 QUADRI- = fir-.
 QADRIVULNERUS, A, UM = med fire sår-lignende pletter.
 QUATERNATUS, A, UM = firfingret, fir-koblet.
 QUATERNUS, A, UM = firstillet, når der af ensartede dele stadig er fire og fire sammen.
 QUELLEBAMBENSIS = hjemstedsnavn.
 QUERETOROENSIS = fra Queretaro, Mexico.
 QUERETARIUS = fra Queretaro, Mexico.
 QUEZALTECUS = fra Quelzaltenango, Guatemala.
 QUIABENTIA = indfødt navn fra Brasilien.
 QUIMENSIS = stednavn.
 QUIMILO = indfødt navn fra Argentina.
 QUINATUS, A, UM = femkoblet.
 QUINCUNCIALIS, E = 1) når af fem dele, den ene er stillet i midten, de andre i hjørnerne af en (tænkt) firkant.
 QUINQUE- = fem-.
 QUINTERO = indiansk navn.
 QUIPA = indfødt navn.
 QUISCO = indiansk navn.
 QUTENSIS = fra Quito, Ecuador.

R

RACEMIFLORUS, A, UM = klaseblomstret.
 RADENS = kradsende.
 RADIATUS, A, UM = udstrålende, organer, der fra midten vender til forskellige sider og ligger i samme plan.
 RADICANS = rods-lående.
 RADICATUS, A, UM = forsynet med lang rod.

RADICOSUS, A, UM = storrodet, mange-
rodet.
RADIUS, A, UM = stærkt udstrålende.
RADIX, ICIS = kimrod, siderod, trævlerod.
RADULA, Æ = rasp, fil.
RAMEALIS, E = hvad der vokser på en gren.
RAMENTACEUS, A, UM = skælagtig.
RAMIFER og GER, A, UM = grenbærende.
RAMIFICANS = forgrenende sig.
RAMIFLORUS, A, UM = grenblomstret eller
grenblomstrende.
RAMO- = grenet-.
RAMOSUS, A, UM = grenet.
RAMULOSUS, A, UM = meget forgrenet.
RAPACEUS, A, UM = roelignende.
RAPICACTUS = Cactaceae, roekaktus.
RAPIFORMIS, E = roeformet.
RARIFLORUS, A, UM = spredtblomstret.
RARUS, A, UM = spredt, sjælden.
RAUHII = efter dr. Werner Rauh, prof. i
Heidelberg.
RAUHOCEREUS = Cactaceae, efter dr. W.
Rauh.
RAVIDUS og RAVUS, A, UM = grågul, grå-
agtig.
REBUTIA = Cactaceae, efter en kaktus-
handler: P. Rebut.
RECEDENS = tilbagevise.
RECEPTACULUM, I = beholder, opholds-
sted.
RECISUS, A, UM = afskåret, afkortet.
RECLINATUS, A, UM = 1) tilbagebøjet, 2)
nedadkrummet med spidsen mod jorden.
RECOGNITUS, A, UM = genkendt.
RECONDITUS, A, UM = afsides voksende,
skjult.
RECTIFLORUS, A, UM = med lige blomst.
RECTI- = opret, lige-.
RECTINERVUS, A, UM = ligestrengt.
RECTUS, A, UM = rank, lige, opret.
RECURVUS, A, UM = 1) tilbagekrummet,
2) nedbuet.
REDIVIVUS, A, UM = vedvarende.
REDUCTUS, A, UM = reduceret, tilbageført.
REFRACTUS, A, UM = knækket, tilbage-
knækket.
REFRIGERANS = kølende af smag.
REGALIS, E og REGIUS, A, UM =
kongelig.
RELAXATUS, A, UM = udvidet.
RELICTUS, A, UM = levnet, blevet tilbage.
RELIGIOSUS, A, UM = ting, der holdes hel-
lig, anvendes i religiøse øjemed.

REMOLINENSIS = fra Remolino, nordlige
Columbia.
REMOTUS, A, UM = fjernet, om deles ind-
byrdes forhold.
RENIFORMIS, E = nyredannet, om bladet.
REPANDUS, A, UM = rundbugtet, om bla-
det.
REPENS = krybende.
REPERTUS, A, UM = fundet, opdaget.
REPLICATUS, A, UM = tilbagefoldet, sam-
menlagt således at den underste flades to halv-
dele berører hinanden.
REPTANS = krybende.
RESECTUS, A, UM = afskåret.
RESLIENS = opspringende, på grund af
elasticitet.
RESINATUS, RESINOSUS og RESINIFER,
A, UM = indeholdende harpiks.
RETICULATUS, A, UM = med fremragnin-
ger på overfladen eller med et net af strenge.
RETIFORMIS, E = netformet.
RETINACULUM, I = 1- klæbeskive. 2) en
hornagtig klemme.
RETINERVIUS, A, UM = netagtigt, strengt.
RETORTUS, A, UM = tilbagedrejet.
RETRACTUS, A, UM = tilbagetrukket,
skjult.
RETROCURVUS = tilbagekrummet.
RETRO = tilbage.
RETROFLEXUS, A, UM = tilbagebøjet.
RETRORSUS eller RETRORSUM = tilbage,
bagtil.
RETTIGII = efter C. Rettig, kaktussamler.
RETUSUS, A, UM = indtrykt, om en plante-
del, der har et lille indsnit i en ellers afrundet
spids.
REVERSISSETOSUS = med tilbagevendte
børster.
REVERSUS, A, UM = tilbagevendt, tilbage-
rettet.
REVOLUTUS, A, UM = tilbagerullet, om
bladranden når den er hvælvet eller rullet
mod bladets underside.
REVOLVENS = tilbagerullende.
RHAPHIDACANTHUS, A, UM = med nåle-
formede torne.
RHIPSALIDOPSIS, f = Cactaceae.
RHIPSALIS, f = Cactaceae, navnet hentyder
til de lange tynde stængler.
RHIZANTHUS, A, UM = blomstrende fra
roden.
RHIZ- og RHIZI- = rod- eller rodliggende.
RHIZOPHYLLUS, A, UM = når en plante

udvikler rødder fra bladene.
 RHOD- og RHODO- = rosa- og rosen-.
 RHODACANTHUS, A, UM = med rosa torne.
 RHODANTHUS, A, UM = med rosenagtig blomst.
 RHODOCACTUS = Cactaceae.
 RHODOCARPUS, A, UM = med rosa frugt.
 RHODOPETALUS, A, UM = med rosa kronblade.
 RHODOPHYLLUS, A, UM = med rosa blade.
 RHODOSPERMUS, A, UM = med rosa frø.
 RHODOTRICHUS, A, UM = med rosa hår.
 RHOMBEUS, A, UM = rudedannet.
 RHOMBIFOLIUS, A, UM = med rudedannede blade.
 RHOPALO- = kølle-.
 RHOPALOPHYLLUS, A, UM = med kølleformede blade.
 RHYNCH- og RHYNCHO- = næbformet-, snæbelformet-.
 RIGENS = stiv.
 RIGESCENS = temmelig stiv.
 RIGIDULUS, A, UM = temmelig stiv.
 RIGIDUS, A, UM = stiv.
 RIGIDISPINUS, A, UM = med stive torne.
 RIMOSUS, A, UM = sprukken.
 RINCONENSIS = fra La Rinconada, Mexico.
 RIOGRANDENSIS = fra områder ved Rio Grande, Bolivia.
 RIOMAJENSIS = fra Rio Majes dalen, Peru.
 RIOJENSIS = fra La Rioja, Argentina.
 RIOSANIENSIS = fra Rio Sana dalen, Peru.
 RINGENS = gabende, om en krone, hvis to læber er fjernede fra hinanden, så svelget er synligt.
 RITTERIANA = efter E. Ritter, Saltillo.
 RIVALIS, E = voksende i bække.
 RITTEROCEREUS = Cactaceae.
 ROBUSTUS, A, UM = kraftigt udviklet, stærk.
 ROCHEA, Æ = Crassulaceae, efter botanikeren Fr. de la Rochelle.
 RORIDUS, A, UM = dugget, dækket med en vandklar, duglignende fugtighed.
 RORULENTUS, A, UM = dugget.
 ROSACEUS, A, UM = rosenagtig.
 ROSARICUS = rosenagtig.
 ROSEANA, = efter Dr. J. N. Rose, Washington.
 ROSEOCACTUS = Cactaceae.

ROSEI, = efter Dr. J. N. Rose, Washington.
 ROSENSIS = fra plads ved San Juan de las Rosas, Mexico.
 ROSTRATUS, A, UM = forsynet med næb, snabel.
 ROSTRIFERUS, A, UM = næseformet.
 ROSTRUM, I = en næblignende udvidelse, som i støvfanget på nogle Asclepiadaceae.
 ROSULARIA, Æ = Crassulaceae, bbetyder lille rose.
 ROSULARIS, E og -ATUS, A, UM = rosetstillet.
 ROTATUS, A, UM = hjuldannet, hjulformet.
 ROTIFER = skivebærende.
 ROTUNDATUS, A, UM = afrundet.
 ROTUNDUS, A, UM = rund.
 RUBELLUS, A, UM = rødlig.
 RUBER, BRA, BRUM = rød.
 RUBESCENS, = rødlig.
 RUBIDUS, A, UM = mørkerød.
 RUBIGINOSUS, A, UM = rustrød.
 RUBRI- og RUBRO- = rød-.
 RUBRIFOLIUS, A, UM = med røde blade.
 RUBRODISCUS, A, UM = med røde skiver.
 RUBROFLORUS = med røde blomster.
 RUBROLUTEUS = rødgul.
 RUBROMARGINATUS = med rød rand.
 RUBRONIVEUS = bleg rød.
 RUBROSPINUS = rød nålet.
 RUBROTINCTUS = rødfarvet.
 RUDIMENTARIS = ufuldkommen.
 RUFESCENS = lys rødbrun.
 RUFIBARBIS, E = med rødbrunt skæg.
 RUFICEPS = med rødbrunt hoved.
 RUFISPINUS, A, UM = med rødbrune torne.
 RUFUS = lys rødbrun.
 RUGILOBUS, A, UM = med rynkede læber.
 RUGATUS, A, UM = rynket.
 RUGOSUS, A, UM = rynket.
 RUGULOSUS, A, UM = noget rynket.
 RUMINATUS, A, UM = foldet.
 RUNCINATUS, A, UM = høvldannet.
 RUNYONII, = efter opdageren af Escobaria r. Robert Runyon.
 RUPESTRIS, E = voksende på klipper.
 RUPIFRAGUS, A, UM = voksende i klippe-sprækker.
 RUPTILIS, E = bristende.
 RURALIS, E = hjemmehørende på landet.
 RUTILANS = rødgul.
 RUTRIFER, A, UM = med skovlformede dele.

Nybeskrivelse - Erstbeschreibung:

Parodia buxbaumiana Brandt, spec. nova

UG-Obtextosperma

Provenit solitaria, latiglobosa, colore subviridi, circiter 10 cm alta, diametro 10 cm.

Costae maximae 13, acerrime expressae, in modum rectae, 1,7 cm altae, 2,5 cm latae.

Areolae 1 cm diametro, lana alba et densa, longa. Aculei marginales circiter 11, circum areolam dispositi, in superiorem partem 3 cm longi, ceteri aculei paulum deorsum 1 cm longi sunt; omnes aculei fusi.

Aculei centrales 6, sursum erecti et solidi, 4 cm longi sunt; omnes aculei fusi.

Pericarpellum 6 mm diametro, lana alba et fusca, tecta et densa.

Receptaculum 1 cm longum, luteum; squamae minimae, flavae; lana deorsum clara, superiorem partem pulla-fusca et tenera, longa; saeta singularis, superiorem partem, 6 mm longa et fusca sunt.

Flores colore luteo, 2,5 cm diametro, forma, calicis. Folia exteriora 1 cm longa, 4 mm lata, colore flavo-luteo.

Folia interiora 1,5 cm longa, 4 mm lata, colore luteo.

Stamina lutea; anthera flava; stilus 1,3 cm longus, luteus, stigmata numero 7, colore luteo, 3 mm longa.

Fructus 4 cm, in tubum longum et cavum, colore roseo, lana fascicula, longa et alba.

Semen 0,9 mm longum, 0,8 mm latum, rotundum.

Testa nigra, hebeta et aspera; tubercula quae bene cognosci possunt, rotunda et longa, vel ovo similia sunt, et interdum pauca membrana arillosa obtexta.

Hilum angustum et planum, in finem micropyle biangulatum. Strophiola in medio hilo sita est; micropyle in modum cono similia, in cuspidem foramen discretum est. Funiculus planus situs, sursum micropyle inclinatus, eum et quod restat fasciculi vasis funiculi parvus. Strophiola colore fusco et, quem »crème« vocamus.

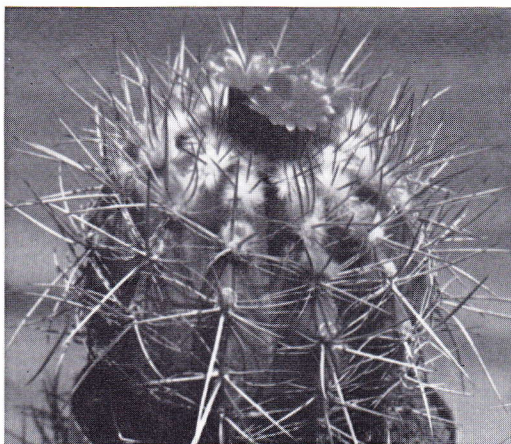
Patria: Bolivia, Dep. Cochabamba, Prov. Ayopaya, in fontibus Rio Cotacajis.

Holotypi partes et membra vim demonstrantia in herbario Heidelbergensi conservantur.

Holotypus in coll. F. H. Brandt, No. 3/a.

Legemet enkeltvis voksende, mørkegrønt, ca. 10 cm højt, 10 cm diam.

Ribber 13, meget høje, skarptdannede og brede, opadpegende forløb, 1,7 cm høje, 2,5 cm brede.

Areolerne 1 cm i tværmål, dækket med lang, tæt hvid uld.

Randtorne ca. 11 i anordning omkring areolen. Øverst de længste, indtil 3 cm lange, de nederste omkring 1 cm lange, alle torne er brunlige.

Midtertorne 6, alle grove og lige tilspidsede, ca. 4 cm lange, brune.

Pericarpel 6 mm i diameter, dækket med tæt lang hvid og brun uld.

Receptaculum 1 cm lang, blommegul. Skæl-

lene bittesmå, gule. Ulden forneden lys, foroven mørkebrun, sart og lang. Børster enkeltstående, kun i den øverste del, 6 mm lange og brune.

Blomsten er blommegul, 2,5 cm i diam., klokkeformet.

Ydre blomsterblade 1 cm lange, 4 mm brede, gullig-blommefarvet.

Indre blomsterblade 1,5 cm lange, 4 mm brede, ligeledes blommegule.

Støvtråde blommegule. Støvpungen gul.

Griflen 1,3 cm lang, blommegul, støvfang: 7, blommegule og 3 mm lange.

Frugten 4 cm lang, rørformet hulfrugt, rosa, dækket med hvid, lang totagtig uld.

Frø 0,9 mm lange, 0,8 cm brede, næsten runde. Testa sort og mat, ru. Tydeligt ud-

fordybning på spidsen. Strofiolaen er brunlig-crémhvid.

Hjemsted: Bolivia, Dep. Cochabamba, Prov. Ayopaya, ved kilderne til Rio Cotacajes-floden.

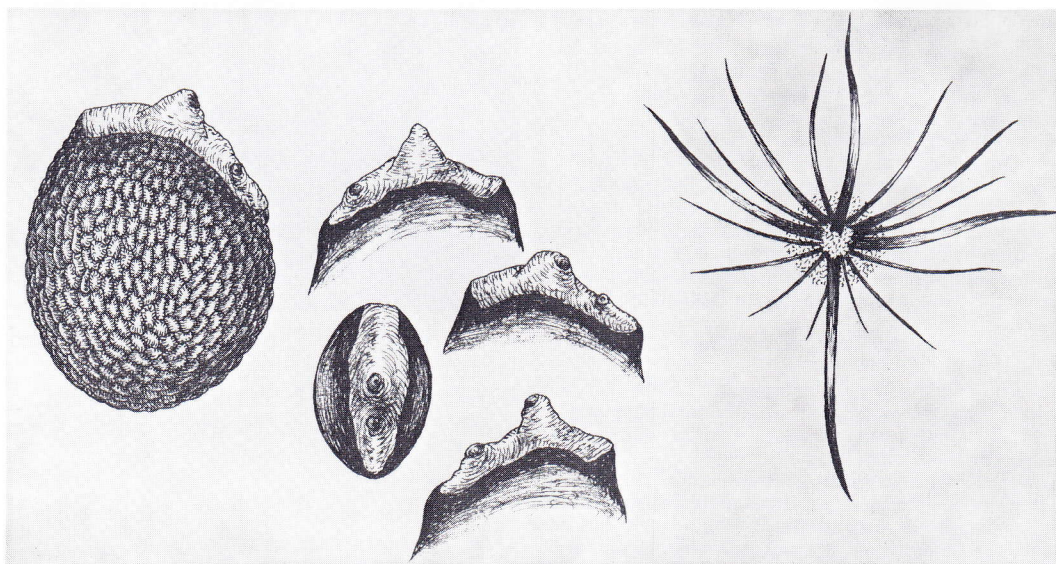
Holotypus-materialet findes i herbariet på Heidelberg universitet.

Holotypus i coll. F. H. Brandt, nr. 3/a, i den botaniske have, i »institutet for systematisk botanik og plantegeografi, universitet Heidelberg«.

Denne art er navngivet efter prof. Franz Buxbaum, Østrig.

F. H. Brandt
D-479 Paderborg
Im Samtfelde 57

Dansk oversættelse: Keil.

prægede vorter, runde til oval forlænget, med nogle enkelte arillushudflige på vorterne. Hilum meget smalt og næsten fladt, kun let hvælvet og overspundet af strofiolavæv, rundt ved den basale ende, men kanted ved mikropylar-enden, to tydelige hjørner er dannet her. Strofiolaen ved mikropylen danner en tydelig, kegleformet kogle, som rager højt op. På dens top findes mikropylarhullet, som undertiden er bøjet i basal retning, eller er overspundet mere eller mindre tydeligt. Funiculus ligger på niveau med hilum, og kan kendes som lille fordybning eller vorteagtig forhøjning med en

Om *Parodia buxbaumiana* skriver Brandt i en følgeskrivelse iøvrigt:

»Underslægten *Obtextosperma* inden for *Parodia* er opstillet af Buxbaum, og dengang havde han kun et eksemplar at gå efter. *P. buxbaumiana* er nu en ny art, som kan stilles til denne interessante gruppe. Jeg har nu allerede 7 forskellige arter af *Obtextosperma* i min samling. En del af disse er blevet beskrevet, uden at de er blevet inddelt i *Obtextosperma*-gruppen, mens nogle er ubeskrevne. Alle *obtextosperma*-arter er karakteristiske, forsynet med lange, rørformede, rosa hul-frugter, som ingen

anden *Parodia* har. Et videre særkende er, at midtertronene inden for denne gruppe aldrig er krogbøjede.»

– Og endnu en tilføjelse fra Brandt:

»Efteråret 1973 fik jeg disse planter fra S. P. I., hvorved hr. Giese har været så venlig at tilsende mig flere eksemplarer. De havde navnet »*P. ayopayana* var. *elata* K. K. 1011« på etiketten.

D. v. s. at disse planter er samlet af K. Knize. Ved en senere bestilling fik jeg desværre andre planter, hvor navne og numre var forbyttet.»

H. K.

Körper einzeln, dunkelgrün, ca. 10 cm hoch, 10 cm ϕ .

Rippen 13, sehr hoch, scharfgratig und breit, aufwärts verlaufend, 1,7 cm hoch, 2,5 cm breit.

Areolen 1 cm ϕ , mit langer, dichter und weißen Wolle bedeckt.

Randstacheln ca. 11, rund um die Areole angeordnet; im oberen Teil sind die längsten, bis 3 cm lang, unterhalb um 1 cm lang, alle Stacheln sind bräunlich.

Mittelstacheln 6, alle sehr derb und gerade gespitzt, um 4 cm lang, alle Stacheln braun. Pericarpell 6 mm ϕ , dicht und lang von weißer und brauner Wolle bedeckt.

Receptaculum 1 cm lang, dottergelb; Schuppen winzig, gelb; Wolle unterhalb hell, oberhalb dunkel braun, zart und lang; Borsten einzeln, nur im obersten Teil, 6 mm lang, braun.

Blüte dottergelb, 2,5 cm ϕ , glockenförmig. Äußere Hüllblätter 1 cm lang, 4 mm breit, gelblich-dotterfarben.

Innere Blütenblätter 1,5 cm lang, 4 mm breit, dottergelb.

Staubfäden dottergelb; Staubbeutel gelb; Griffel 1,3 cm lang, dottergelb, Narben 7, dottergelb und 3 mm lang.

Frucht 4 cm lang, röhrenförmige Hohlfrucht, rosa, mit langer, büschelartiger und weißer Wolle bedeckt.

Samen 0,9 mm lang, 0,8 mm breit, fast rund. Testa schwarz und matt, rauh; Warzen deutlich ausgeprägt, rund bis oval verlängert, mit einigen, vereinzelt Arillus-hautfetzen an den Warzen. Hilum sehr schmal und fast flach, nur leicht vorgewölbt und vom Strophiolagewebe über-

sponnen; am basalen Ende gerundet, am Mikropylarende kantig, zwei deutliche Ecken bildend. Die Strophiola an der Mikropyle einen sehr deutlichen, kegelförmigen Zapfen bildend, der hoch emporragt, an seiner Spitze das Mikropylarloch, welches zuweilen basalwärts hingeneigt ist, oder $\pm$ deutlich übersponnen wird. Der Funiculus liegt auf der Ebene des Hilums und ist dort als kleine Mulde, oder auch als eine warzenförmige Erhebung zu erkennen, mit einer Mulde an der Spitze. Die Strophiola bräunlich-crèmeweiß.

Fundort: Bolivien, Dep. Cochabamba, Prov. Ayopaya, in den Quellflüssen des Rio Cotacajes.

Material des Holotypus wird im Herbarium der Universität Heidelberg hinterlegt und aufbewahrt.

Holotypus in coll. F. H. Brandt, No. 3/a, im Botanischen Garten, im »Institut für Systematische Botanik und Pflanzengeographie der Universität Heidelberg«.

Ich widme diese Art zu Ehren von Herrn Prof. Dr. Franz Buxbaum, Österreich.

BIBLIOTEKET

Med dette nummer af »KAKTUS« følger en fortegnelse over selskabets bibliotek, a-jourført pr. 1/9-75.

Regler for udlån. Kun for medlemmer. Lånetid en måned eller efter aftale. Ethvert udlån er gratis, dog bedes man returnere bøger og tidsskrifter solidt indpakket og vedlægge den samme porto i frimærker eller internationale svarkuponer som returforsendelsen koster. På denne måde holdes selskabet skadesløst.

I øvrigt takker vi hr. Kessler fra Stuttgart og hr. Jan Bruhn fra Järfälla for gaver til biblioteket.

Peter Brandt Pedersen,
Tårnbygårdsvej 20,
2770 Kastrup.

Glimt fra årsmødet

Som bekendt havde Nordisk Kaktus Selskab årsmøde i Grindsted 7. og 8. juni. Midtjyllands Landbo- og Husholdningsskole var rammen om det vellykkede møde og gav deltagerne husly og en meget fin forplejning.

Ud over selve generalforsamlingen, som var præget af optimisme med hensyn til selskabets videre vækst, var tilrettelagt mange aktiviteter. Lise Tilges foredrag »Botanisk rejse til Sydafrika« havde et meget lydhørt publikum, som takkede for en meget interessant rejsebeskrivelse fra et område med masser af interessante sukkulenter, og for de meget smukke lysbilleder, som ledsagede foredraget.

Gartneriejer Mailand og selskabets formand, Frans Laursen, ser noget betænkelige ud efter at deltagerne er sluppet løs blandt de mange spændende planter. Nederst ses deltagerne i fuld gang med at udvælge specialiteter.

Også Frans Laursens foredrag om »Kaktuskultur« havde interesserede tilhørere, hvilket gav sig udtryk i en masse spørgsmål til foredragsholderen. H. Keil viste udvalgte dias fra Müllers samling, optaget af Müller selv, ligesom K. Christiansen viste billeder fra sin samling.

Derudover var der plantesalg, og der var et meget stort udvalg af planter. Deltagerne sikrede sig her mange smukke og sjældne ting.

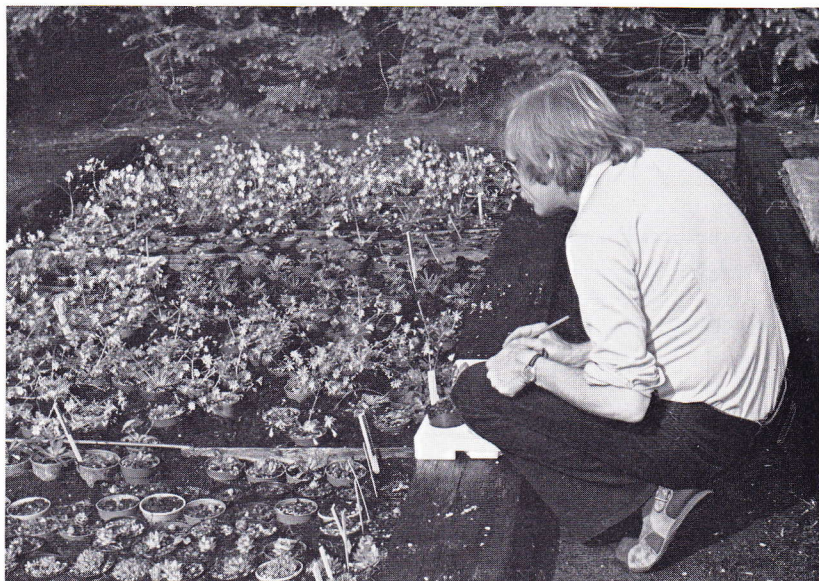
Sidst skal nævnes besøget i Mailands gartneri. Det er altid en oplevelse at besøge et gartneri med planter inden for ens interesseområde, således også her, hvor der findes et meget stort udvalg af Sempervivi og andre sjældne sager.

Der er ingen tvivl om, at årsmødet var vellykket. Deltagerne rejste hjem med mange nye indtryk og mindet om et hyggeligt og udbytterigt samvær med ligesindede planteelskere. At det blev så vellykket skyldes ikke mindst skolen og dens personale med forstanderparret i spidsen.

Cees Rijk van Ravens ser takksom ud. Mon han overvejer, hvor mange planter, han kan have med sig på rejsen hjem?

Vor bibliotekar,
Peter Brandt
Pedersen, går
grundigt til værks.
Mon det er studier
af svære plante-
navne, han
foretager?
Eller er det blot
økonomiske
kalkulationer
for køb?

Kender du den ?

Desværre er interessen for vor konkurrence her i bladet aftagende. Måske skyldes det, som flere deltagere har nævnt, at opgaverne er for lette. Det kan være tilfældet, og vi prøver derfor denne gang med en sværere opgave. Billedet viser en plante, som er hjemmehørende i Natal, Botswana og Sydvestafrika. Den består af op til mange 6–8 cm lange takkede skud, som kan blive 2,5 cm tykke. Blomsten er jo afgørende ved bestemmelsen af plantens navn. Læg især mærke til de små ekstra takker, som sidder mellem dens fem store stjerneflige. Farven er grøngul eller svovlgul med rødbrune zebrastriber, som går over i forskelligt formede pletter på den vulstagtige ring. Blomsten kan opnå en diameter på 3,5–4 cm.

Og så er det bare om at finde navnet. Send løsningen til: Kjeld Christiansen, Møllebakken 1, 3400 Hillerød. Vinderen af vor præmie findes ved lodtrækning blandt de indkomne rigtige løsninger.

Som sædvanlig beder vi deltagerne om sammen med deres svar at skrive, hvad de synes bedst om i dette nummer af »KAKTUS«, samt skrive,

hvilke emner, de kunne tænke sig at få behandlet i bladet.

Det rigtige svar på sidste opgave er: *Notocactus linninghausii* synonym *Eriocactus lenninghausii*. Vinder af bogpræmien blev: Roar Nikolaisen, Rasvåg, 4432 Hidrasund, Norge. Planten var fotograferet af undertegnede i egen samling.

Kære læsere! Som nævnt i indledningen, er interessen for denne konkurrence for lille. Da vi startede i januar-udgaven, var deltagerantallet af en rimelig størrelse. Derefter er det dalet de to sidste gange til en størrelse, som gør, at konkurrencen ikke med rimelighed kan fortsættes. Derfor bliver denne udgaves konkurrence og dens deltagerantal afgørende for, om vi skal fortsætte.

Red.

MEDLEMMERNES HJØRNE

KAKTUSTORNE M. M.

Måske man i medlemmernes hjørne er interesseret i at vide, at jeg har et podeunderlag, som garanteret ikke havde ret mange torne, da jeg modtog det, men det har jævnlige nye torne, så det nu ser ud til at tornbesætningen er noget nær komplet – hvilken art der er tale om, tør jeg ikke sige noget om.

Desuden er der måske nogen, der ved noget om, hvor tit det optræder, at kaktusser får mere end en blomst ved hver areol-axil. Jeg har nemlig i år haft en mammillaria, som tydeligt har haft dobbeltbesætning af blomster, således at blomsterformen har gået lige fra eksemplarer med 2 støvfang til 2 blomster i normal størrelse, men med fælles udgangspunkt.

*Ole Nielsen
Møllegårdsvej 4
Sigerslev, 4660 Store Heddinge*

Artikeln om »Kaktustorner« var interessant. Jag har också sett att taggarna får vackrare färger ute i det fria, men har även sett många av mine som står i fönstret inomhus denna sommar fått längre och vackrare taggar, antagligen beroende på bättre jordbl. Har också en Ferocactus som förnyat en del förslorade taggar.

*Marianne Holmgren,
Kyrkv. 35,
83004 Mörsil, Sverige.*

Hvad hedder disse planter?

Jag har fundert lite på de två onamnade Opuntior, som presenterats under »Medlemmernes Hjørne«.

Fig. 1 är jag inte helt säker på, men fig. 2 tycker jag ser ut som Opuntia vulgaris Mill. Arten kallas ibland även Opuntia compressa och Opuntia monacantha.

*Åke Söderberg,
Humlevägen 76,
46100 Trollhättan,
Sverige*

Mekanisk krigsførelse

i vindueskarmen

Uldlusekrigen i mine vindueskarme er gået ind i en ny fase, og for en gangs skyld har jeg en herlig følelse af at have overtaget. Krigen har været ført gennem mange år på tre fronter: 1) en otte år gammel Selenicereus med en masse lange, tornede ranker, 2) en 6 år gammel Crasula obliqua, og 3) en Cereus peruvianus var. monstrosa – især den sidste er et paradys for uldlus.

Kemisk krigsførelse duer ikke. De sprøjtemidler, amatører kan få i handelen, kan være effektive nok, hvis man vil have udryddet børn, husdyr og insekter i almindelighed, men uldlusene tager ingen hensyn til deklarationer. Det gode gamle trick med at udsætte planten for en hård vandstråle lader sig vanskeligt praktisere med så store, uhåndterlige planter, og det er da forresten heller ikke særligt virkningsfuldt. Uldlusene kan udmærket sidde fast under en hård vandstråle. At indfange uldlusene enkeltvis på ovennævnte tre planter ville have været et sandt Sisufos-arbejde. Så hidtil har uldlusene altså haft overtaget.

Men for en månedstid siden fik jeg en ide. Jeg var i færd med at fjerne visne blade og blomster fra mine store euphorbier. Til dette arbejde bruger jeg støvsugeren forsynet med det spidse mundstykke, der vist egentlig er beregnet til sprækker i polstrede møbler, og de visne blade suges ind, selv om mundstykket er et stykke fra planten. Hvorfor skulle det egentlig ikke kunne lade sig gøre at suge uldlusene væk også? Altså jeg fattede støvsugeren og mine tre uldluseplagede planter, og det virkede!!! Nu er Selenicereus og Crasula absolut fri for uldlus efter kun to behandlinger med 14 dages mellemrum, og »indbygger«-antallet på C. peruvianus var. monstrosa er blevet meget stærkt reduceret, så jeg tror faktisk, at selv den kan renses efterhånden.

Mon jeg kunne overtale redaktionen til at bringe et billede af Mammillaria Hahniana? Jeg har set 3 forskellige planter anført under den betegn-

nelse, og jeg ville meget gerne have at vide, hvordan mine frøplanter af det navn burde komme til at se ud.

Hanna E. Hansen
C. F. Richsvej 102, 1. tv.
2000 København F

– Vi vil naturligvis altid gerne efterkomme medlemmernes ønsker om billeder af planter. Problemet er blot, om vi kan fremskaffe sådanne. I dette tilfælde havde vi et dog ikke særlig godt billede af *Mammillaria hahniana*. Den viste plante er nok ikke så karakteristisk for arten, idet den burde have et tættere hvidt hårlag.

Red.

Spindemidder?

En del av mina kaktusar angrips av en beläggning på ytan, som ibland täcker nästan hela plantan. Beläggningen består av en gulbrun hinna, som givetvis hämmar tillväxten. Vad kan man göra för att förebygga en sådan växtsjukdom?

Erik Bäckström,
Box 1142,
870 16 Ramvik,
Sverige.

– Denne korte beskrivelse leder tanken hen på angreb af spindemidder. Prøv med en kraftig lup at undersøge planten, specielt dens top. Spindemidder er ganske små, røde, brune eller sorte dyr, som suger på planten og efterhånden kan tilføje den så megen skade, at den helt

går til grunde. Hvis det er spindemidder, anbefales at bruge sprøjtemidlet »Kelthane«. Jeg har selv med godt resultat brugt »Maladan«, men i dobbelt så stærk blanding, som anført på brugsanvisningen. Vi ved ikke, om disse midler kan købes i Sverige. Hvis ikke, bør Bäckström henvende sig til en forhandler af sprøjtemidler og rådføre sig med ham.

NY LOKALKREDS?

I den seneste tid har der været udfoldet bestræbelser for at starte en ny lokalkreds i området Christiansfeldt, Fredericia, Vejle og Esbjerg. Når dette blad udkommer, har der været holdt møde om spørgsmålet. Til dette møde er udsendt ca. 40 indbydelser til tidligere og nuværende medlemmer. Vi ønsker held og lykke med foretagendet og skal lige anføre, at interesserede kan henvende sig til Arne Pedersen, Reinholdts Bakke 18, 6640 Lunderskov.

KØB - SALG - BYTTE

Da min interesse går i retning af gamle indianske læge-, trolddoms- og amuletplanter, ville det glæde mig, om nogen i NKS havde et eksemplar eller et sideskud af følgende kaktusser til salg, eller eventuelt kunne oplyse mig om, hvor de kan fremskaffes. Det drejer sig om følgende:

Ariocarpus furfuraceus,
Ariocarpus kotschoubeyanus,
Astrophytum asterias,
Aztekium ritteri,
Dolichotele longimamma,
Lophophora williamsii,
Mammillaria fissurata,
Obergonia denegrii,
Pelecophora aselliformis,
Solisia pactinata.

Mammillaria fissurata har eventuelt et nyere navn. Henvendelse rettes til:

Anders Frandsen,
Ledreborg Allé 4,
4320 Lejre.

EFTERLYSNING!

Er der nogen, der kender vort medlem: K. Petersen i Skibby og er i stand til at sende mig hans adresse. K. Petersen har indmeldt sig i Nordisk Kaktus Selskab den 19. juli og indbetalt kr. 60 på vor konto.

Desværre har vedkommende glemt at skrive sin adresse, kun sit navn, af poststempellet kan jeg se, det er afsendt fra Skibby, men dette er ikke nok til at sende ham vore blade m.m., derfor dette nødråb.

For øvrigt vær opmærksom på de nye girokort, de kan godt snyde een, så man glemmer at opgive sin adresse, man skal ikke mere skrive afsender på den kupon, man selv beholder som kvittering, og kan da let glemme at skrive adr. på den anden halvdel.

*Otto Forum Sørensen,
Viemosebro 14,
2700 Brønshøj.
Kasserer.*

Sukkulenter til friland

Spezialkatalog over
Sempervivum, Joviborba
og nærstående slægter
– samt over Iris

Gerne postordre

MAILANDS STAUDER

Simmelbrovej 36, 7200 Grindsted

KARL HEINZ UHLIG

Frø – Planteimport – Eksport

Lilienstr. 5 – D-7053 Rommelshausen

Nachtrag zur Pflanzenliste – Importpflanzen –

Gymnocalycium asterium v. paucispinum	8 – 15	DM
– glaucum	8 – 10	
– hybopleurum var. ferocior	8 – 15	
– leptanthum	7 – 10	
– mazanense	8 – 10	
– nidulans	8 – 12	
Jatropha cathartica	10 – 15	
Pachypodium baronii var. windsorii	8 – 10	

Henvendelser også til:

H. J. Müller, Melkstedtdiek 9, D-238 Slesvig

HAR DE PRØVET

AT DYRKE ORCHIDEER?

Er De interesseret?

Få et gratis prøvenr. af vort
medlemsblad »Orchideen«,
der kommer 10 gange årligt.

Kontingent kr. 75.

DANSK ORCHIDE KLUB

Mellemvangsvej 19
3060 Espergårde

ALT I PLANTER

– frilands og indendørs

TOSTHOLM PLANTESKOLE

Gl. Landevej 54 – Albertslund
(01) 64 31 53

Nu også stort udvalg i

Kaktus

og andre sukkulenter

(kvantitet – kvalitet – service)

Forsendes over hele Europa

Besøg ...

DANMARKS AKVARIUM

– ÅBEN HVER DAG KL. 10.00 –
TLF. HE 3283

Verdensnaturfonden bevarer truede naturværdier overalt på jorden. Indbetal 30 kr., så støtter De arbejdet og modtager bladet »Panda-Nyt«.

Verdensnaturfonden

World Wildlife Fund Denmark

Kavalergården 1
2920 Charlottenlund
Giro 2001

– næste gang De kommer til

KØBENHAVN

bør De i egen interesse besøge

Thorvald Petersen's Handelsgartneri

Jagtvej 74

her finder De det største udvalg i

KAKTUS og SUKKULENTER i alle størrelser

Kaktusgødningen SUKUROL føres

KAKTUS

Stort udvalg
– også store og importplanter

Mange sjældne podede

Bent Jørgensen

Vejlegårdsvej 99 – Vallensbæk
2620 Albertslund – Tlf. 64 50 95

Plantelister udsendes ikke

Allerede før De når Hamborg, kan De finde vort kaktusgartneri »Klein Mexiko«. Vor LILLE virksomhed har altid et STORT sortiment af interessante planter til Dem!

De er velkommen til et besøg til enhver tid, undtagen mandag. Grupper helst forud-anmeldelse. – Ingen forsendelser.

OTTO POUL HELLWAG

KAKTUS GARTNERI

D. 2067 Reinfeld/Holsten
Steinfelder Heckkaten
(vejen Reinfeld – Bad Segeberg)

Ing. H. van DONKELAAR

Werkendam / Holland

Stort sortiment i kaktus og sukkulenter

Skriv efter min nye frøliste
i januar 1975
og efter min planteliste
(med dansk forord) i marts 1975

– Alle henvendelser kan ske på dansk –

Nyere, såvel som ældre *litteratur om kaktus og sukkulenter* ønskes til købs til såvel eget som selskabets bibliotek. Både bøger og tidsskrifter har interesse uanset sproget. Særlig interesse har Backeberg: »Die Kaktaceae«, såvel enkelte bind eller hele værket samlet.

Frans Laursen,

Midtjyllands Landboskole,
7200 Grindsted. Tlf. (05) 32 05 02.

Følgende årgange af »KAKTUS« kan købes ved henvendelse til Frans Laursen, Midtjyllands Landbo- og Husholdningsskole, 7200 Grindsted:

Årgang 1 (1 hæfte) 5 kr. – årg. 2 (nr. 2 og 4) 10 kr. – årg. 3 (nr. 1 og 2) 10 kr. – årg. 4 (nr. 3 og 4) 10 kr. – årg. 5, 6 og 7 (4 nr.) 20 kr. pr. årg. – årg. 8 (2 nr.) 10 kr. – årg 1974 (4 nr.) 30 kr.